

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Skatteudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 14. februar 2022
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Sofie Dahl-Larsen
Sagsnr.: 2022-0032/17-0080
Dok.: 2295600

Besvarelse af spørgsmål nr. 255 (Alm. del) fra Folketingets Skatteudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 255 (Alm. del), som Folketingets Skatteudvalg har stillet til justitsministeren den 17. januar 2022.

Nick Hækkerup

/

Jørgen Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 255 (Alm. del) fra Folketingets Skatteudvalg:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 5. januar 2022 fra Advokatsamfundet og Advokatrådet om foretræde vedrørende retssikkerhed på skatteområdet, jf. SAU alm. del - bilag 119.”

Svar:

1. I forhold til Advokatrådets forslag om at samle sager på skatteområdet ved et mindre antal byretter er Justitsministeriet enig med Advokatrådet i, at dette ville kunne være et middel til at specialisere domstolsbehandlingen af de pågældende sager.

Siden retsplejelovens ikrafttræden i 1919 har det været et grundlæggende princip, at alle byretter og begge landsretter som det helt klare udgangspunkt behandler alle typer af straffesager og alle typer af civile sager. På denne måde sikres det, at retten geografisk set er tæt på borgeren uanset, hvad sagen angår, og at alle byretsdommere og landsdommere bevarer en generalistfunktion. En sådan generalistfunktion bidrager til at understøtte sammenhængen i rets anvendelsen, idet det sikres, at dommerne til stadighed bevarer indsigt i tværgående juridiske regler og principper samt generelle samfundsforhold.

Hertil kommer, at der er mange typer af retssager, og at det ikke er realistisk at henlægge behandlingen af hver af disse sagstyper til en eller flere specialiserede domstole.

Retsplejerådet fandt det i betænkning 1401/2001 om reform af den civile retspleje væsentligt, at dommere ved de almindelige domstole bevarer en generalistfunktion og således behandler en række forskellige sager. Rådet fandt dog en vis specialisering hensigtsmæssig, så længe en sådan specialisering sker inden for den enkelte byret og ikke på tværs af byretterne. Den ønskede generalistfunktion kan ifølge rådet imidlertid udmærket kombineres med, at en bestemt afdeling eller bestemte dommere samtidig opnår et vist specialkendskab til et givent område ved at behandle en vis mængde sager inden for det pågældende område. Det bemærkes i den forbindelse, at sagernes fordeling mellem dommerne ved byretterne bestemmes efter forhandling mellem retspræsidenten og dommerne ved den enkelte ret.

Det nævnte princip blev videreført med retskredsreformen i 2007 – hvor antallet af retskredse blev reduceret fra 82 til 24 – og en koncentration af bestemte sagstyper ved en eller flere byretter eller en enkelt landsret ville således være et brud med de forudsætninger, som domstolenes nuværende organisering bygger på. En sådan ændring ville derfor have konsekvenser for domstolenes organisering, herunder fordi det måtte forventes at rejse spørgsmål om, hvorvidt også andre sagstyper ville skulle koncentreres ved en eller flere bestemte retter.

Justitsministeriet har tidligere tilkendegivet, at ministeriet – ligesom Retsplejerådet – af de nævnte grunde finder det væsentligt, at alle dommere ved de almindelige domstole bevarer en generalistfunktion og således behandler en række forskellige sager. Det bemærkes, at dette ikke er til hinder for, at der sker en vis specialisering inden for de enkelte retter.

Jeg finder på den baggrund ikke anledning til at iværksætte tiltag med det formål at henlægge domstolenes behandling af sager på skatteområdet til et mindre antal byretter med det formål at øge specialiseringen.

2. I forhold til Advokatrådets forslag om, at sagkyndige dommere bør anvendes i langt højere grad end i dag ved domstolenes behandling af sager på skatteområdet, kan Justitsministeriet oplyse, at der i dag er mulighed for, at sagkyndige dommere kan deltage i behandlingen af civile retssager.

I civile sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, kan retten således bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen. I disse sager kan sagkyndige dommere med deres specialiserede viden understøtte og bidrage til kvaliteten af sagsbehandlingen og afgørelsen.

I civile ankesager i landsretten kan retten bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af sagkyndige medlemmer. Landsretten kan således både i tilfælde, hvor der har medvirket sagkyndige dommere i 1. instans, og i tilfælde, hvor der ikke har medvirket sagkyndige dommere i 1. instans, bestemme, at der skal medvirke sagkyndige dommere i landsretten. Ligeledes kan landsretten selv fastsætte antallet af sagkyndige dommere, der skal medvirke i landsretten.

Retten kan træffe afgørelse om medvirken af sagkyndige dommere efter begæring eller af egen drift. Der gælder ingen bestemte frister for, hvornår i forbindelse med forberedelsen af en civil sag en eventuel afgørelse om medvirken af sagkyndige dommere skal træffes. Det mest naturlige vil formentlig være, at spørgsmålet drøftes i forbindelse med det forberedende retsmøde, som retten indkalder sagens parter til, medmindre retten finder det overflødig. Uanset hvornår en afgørelse om medvirken af sagkyndige dommere træffes, skal parterne forinden have adgang til at udtale sig om spørgsmålet enten skriftligt eller mundtligt.

Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Når en civil sag behandles ved domstolene, er udgangspunktet, at sagen alene behandles af juridiske dommere. I borgerlige sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, og i ankesager i landsretten, herunder skattesager, kan retten dog bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1 og stk. 2.

Beskikkelsen af sagkyndige dommere foretages af landsretterne. Beskikkelsen sker som udgangspunkt på baggrund af en indstilling fra diverse organisationer, som Justitsministeriet har godkendt hertil. I nogle sagstyper gælder særlige regler for sagkyndige dommere. Fx er det Domstolsstyrelsen, der beskikker børnesagkyndige dommere, der fungerer i sager om tvangsanbringelse af børn og unge. Sådanne særregler gør sig dog ikke gældende i civile skattesager.

Beslutningen om deltagelse af sagkyndige dommere kan ske ved parternes processuelle anmodninger herom, fx i parternes indledende processkrifter. Ved anlæg af en civil sag på minretssag.dk findes der også under fanen ”processuelle meddelelser” en mulighed for, at parten kan sætte flueben ved, at der skal deltage sagkyndige dommere i sagen.

Retten kan også ex officio træffe beslutning om, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af sagkyndige dommere i sagen, men parterne skal have adgang til at udtale sig om spørgsmålet forinden, jf. retsplejelovens § 20, stk. 3.

Det er rettens afgørelse, om der skal deltage sagkyndige dommere, herunder om deres fagkundskab er af betydning for sagens afgørelse. Retten træffer beslutningen om deltagelse af sagkyndige dommere ved kendelse.

Domstolsstyrelsen er ikke i besiddelse af data om, hvor mange anmodninger om deltagelse af sagkyndige dommere i skattesager domstolene har behandlet. Domstolsstyrelsen er heller ikke i besiddelse af data om, i hvor mange skattesager der har medvirket sagkyndige dommere ved domstolene. Københavns Byret har på forespørgsel oplyst, at de heller ikke kan bidrage med sådanne data.”

Det er Justitsministeriets indtryk, at de regler, der regulerer sagkyndige dommers medvirken i civile sager, generelt set er velfungerende. Det er endvidere ministeriets indtryk, at de involverede parter er opmærksomme på muligheden for at anvende sagkyndige dommere, herunder fordi parterne på domstolenes sagsportal har muligheden for at angive, om de ønsker medvirken af sagkyndige dommere.

Jeg har noteret mig Advokatrådets ønske om, at sagkyndige dommere anvendes i langt højre grad end i dag ved domstolenes behandling af civile sager på skatteområdet, og jeg er positivt indstillet over for muligheden for at udbrede anvendelsen af sagkyndige dommere inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer. Efter min opfattelse bør denne udbredelse dog ske på initiativ af parterne i sagen, og jeg finder derfor ikke anledning til at iværksætte tiltag med det formål at udvide den eksisterende lovgivningsmæssige ramme for anvendelse af sagkyndige dommere i civile sager.

3. I forhold til Advokatrådets forslag om etablering af et skatteråd i Folketinget har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Skatteministeriet, der har oplyst følgende:

”Der eksisterer allerede en række muligheder for, at medlemmer af Folketinget kan få bistand på skatteområdet. Det gælder både internt i Folketingets administration i form af sekretariatsbistand fra Folketingets Skatteudvalg og i Skatteministeriet ved, at medlemmer af Folketinget kan stille spørgsmål til skatteministeren.

Der er således mulighed for bl.a. at stille spørgsmål til skatteministeren til mundtlig eller skriftlig besvarelse. Det gælder både i form af de såkaldte § 20-spørgsmål og i form af udvalgsspørgsmål til skriftlig besvarelse vedrørende lov- og beslutningsforslag og spørgsmål, der hører under Skatteudvalgets arbejdsområde (almindelig del). I forbindelse med behandling af lovforslag er der tillige mulighed for at få Skatteministeriets embedsmænd til at gennemgå det tekniske indhold af de lovforslag, der henhører under Skatteministeriet. Den tekniske gennemgang har til formål at give medlemmerne af Skatteudvalget viden om indholdet i lovforslagene.

Der er således allerede indenfor de eksisterende rammer mulighed for, at medlemmer af Folketinget kan få bistand til afklaring af spørgsmål på skatteområdet, som jeg vil opfordre medlemmerne til at gøre brug af.”